

Orzysz, dnia 09.02.2026 r.

PUK 357 02.2026

RADA MIEJSKA W ORZYSZU
WPŁYNĘŁO

Data: 2026 -02- 09

Lista załączników
Podpis 28/2026 *JK*

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Anna Pilarczyk

Biuro Rady UM w Orzyszu
12-250 Orzysz, Rynek 3

Dotyczy: odpowiedzi na pismo nr WRM.0012.5.2.2026KPI z dnia 28.01.2026 r.

W odpowiedzi na pismo dotyczące funkcjonowania cmentarzy komunalnych w Gminie Orzysz, przedstawiamy następujące informacje:

1. Wprowadzenie i ramy strategiczne zarządzania nekropoliami.

Niniejsza informacja została przygotowana w celu przedstawienia Radzie Miejskiej w Orzyszu aktualnej sytuacji dotyczącej funkcjonowania cmentarzy komunalnych w Orzyszu oraz w miejscowości Okartowo. Opracowanie powstało na podstawie dokumentów i danych zgromadzonych przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Orzyszu Sp. z o.o.

Zarządzanie cmentarzami komunalnymi stanowi fundamentalne zadanie własne gminy, którego prawidłowa realizacja bezpośrednio rzutuje na stabilność społeczną oraz wizerunek samorządu. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Orzyszu Sp. z o.o. pełniąc rolę zarządcy, odpowiada za ciągłość świadczenia usług o charakterze publicznym w obszarze nekropolii. Zapewnienie miejsc spoczynku oraz utrzymanie ich w należytym stanie jest nie tylko wymogiem ustawowym, ale i kluczowym wyzwaniem logistyczno-finansowym.

Administratorem wszystkich cmentarzy jest PUK Sp. z o.o. w Orzyszu. Zakres zadań obejmuje utrzymanie porządku, administrowanie miejscami pochówku, prowadzenie dokumentacji, pobór opłat oraz nadzór nad podmiotami zewnętrznymi.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Orzyszu Sp. z o.o. swoje obowiązki opiera na ścisłym podziale kompetencji polegających na wykonywaniu zadań z tytułu utrzymania cmentarzy oraz administrowania nimi:

730 996 700

87 423 70 16

biuro@puk.orzysz.pl

www.puk.orzysz.pl

e-Doręczenia

A. Obowiązki z tytułu administrowania cmentarzami związane są z wykonywaniem zadań:

- prowadzenie racjonalnej gospodarki miejscami grzebalnymi oraz zarządzanie obiektami zlokalizowanymi na terenach cmentarzy komunalnych;
- pobieranie opłat za korzystanie z cmentarzy wg. Cennika (Zarządzenie Nr 255/2016 Burmistrza Orzysza z dnia 29.08.2016r w sprawie określenia stawek opłat za korzystanie z Cmentarzy Komunalnych Gminy Orzysz);
- wskazywanie lokalizacji miejsc pochówków;
- nadzorowanie prac firm usługowych (zakłady pogrzebowe, zakłady kamieniarskie itp.) w zakresie przestrzegania przez te firmy parametrów przewidzianych w przepisach szczegółowych dotyczących wymiarów grobów, nagrobków, pomników oraz odstępów między tymi miejscami;
- prowadzenie wymaganej prawem dokumentacji cmentarnej (ksiąg osób pochowanych na cmentarzu);
- składanie wniosków do Starostwa Powiatowego o wydanie zezwolenia na wycinkę drzew z terenu Cmentarza (na wniosek petenta).

B. Do zadań z zakresu utrzymania cmentarzy należy:

- bieżące utrzymanie czystości cmentarzy oraz gospodarka odpadami;
- systematyczne wykaszanie traw na terenie cmentarzy oraz trawników przed cmentarzami;
- wykonywanie bieżącej konserwacji infrastruktury technicznej i drobnych napraw obiektów, urządzeń, instalacji, ogrodzenia i nawierzchni alejek;
- usuwanie opadłych liści oraz odśnieżanie i zwalczanie śliskości na głównych alejkach na terenie cmentarzy;
- egzekwowanie przestrzegania regulaminu cmentarzy;

C. System GROBONET – wyszukiwarka osób pochowanych.

Kluczowym elementem optymalizacji procesów było wdrożenie systemu „Grobonet”. Narzędzie to, poza ułatwieniem lokalizacji grobów dla mieszkańców, stanowi precyzyjny instrument audytu finansowego. Dzięki cyfrowej inwentaryzacji spółka zyskała mechanizm identyfikacji zaległości w opłatach prolongacyjnych oraz narzędzie do skutecznego odzyskiwania należności, co jest niezbędne dla poprawy płynności finansowej.

W chwili obecnej można wirtualnie odwiedzać groby bliskich, krewnych czy znajomych jak również osób, o których śmierci dowiedzieliśmy się od osób trzecich. Cmentarz elektroniczny jest dużym ułatwieniem dla osób, które nie wiedzą lub nie pamiętają, gdzie znajdują się poszukiwane mogiły.

Wchodząc na stronę internetową PUK Orzysz o adresie www.puk.orzysz.pl oraz na stronę www.grobonet.pl możemy bez problemu odnaleźć miejsce pochówku poprzez zakładkę szukaj grobu.

System umożliwia odnalezienie swoich bliskich w bazie osób pochowanych oraz zlokalizowanie ich grobu na dokładnej mapie cmentarza wraz z dokumentacją fotograficzną grobu. Wyniki poszukiwań można wydrukować lub zapisać na komputerze. Obsługa systemu jest bardzo prosta, w polu wyszukiwania należy wpisać imię, nazwisko, rok lub datę urodzenia albo śmierci, osoby której grobu szukamy. Można wpisać jedną lub więcej spośród tych informacji. Im więcej informacji zostanie podane, tym bardziej szczegółowe wyniki zostaną przedstawione. Wyszukiwarka sprawdzi w bazie grobów, czy taki zmarły jest pochowany na danym cmentarzu i wyświetli dokładną lokalizację grobu - sektor, rząd i numer kwatery. Program posiada funkcję wysłania bezpośredniej wiadomości do Administratora Cmentarza na podany adres e-mail z informacją o chęci przedłużenia dzierżawy miejsca grzebalnego.

2. Zakres działania i stan infrastruktury.

Na terenie miasta Orzysz zlokalizowane są dwa cmentarze komunalne. Jeden z nich znajduje się przy ulicy Wyzwolenia drugi zaś przy ul. Ełckiej. Trzeci cmentarz zlokalizowany jest w miejscowości Okartowo.

Cmentarz komunalny przy **ul. Wyzwolenia**, tzw. stary cmentarz, swoim obszarem obejmuje powierzchnię 1,9 ha. Cmentarz jest terenem ogrodzonym z utwardzoną aleją, na którym znajduje się ujęcie wody oraz pomieszczenie gospodarcze (wymagające pilnego remontu lub wymiany na nowy obiekt). Przy cmentarzu komunalnym zlokalizowano również pojemniki na odpady.

Cmentarz komunalny przy **ul. Ełckiej**, tzw. nowy cmentarz obejmuje swoim obszarem powierzchnię 2,9 ha. Teren cmentarza jest ogrodzony i posiada utwardzone alejki. Teren nie jest wyposażony w ujęcie czerpania wody.

Przy bramie wjazdowej zlokalizowano pojemniki na odpady.

Cmentarz Komunalny w **Okartowie** swoim obszarem obejmuje powierzchnię 2,17 ha ogrodzonego terenu z utwardzoną główną alejką. Teren ten nie jest wyposażony w ujęcie czerpania wody. Wyposażony w pojemniki na odpady.

3. Liczba grobów i dynamika pochówków:

Lp.	Lokalizacja cmentarza	Stan na dzień 31.12.2024	Stan na dzień 31.12.2025
1	Orzysz, ul. Wyzwolenia	2082	2083
2	Orzysz, ul. Ełcka	840	876
3	Okartowo	150	151

Największy wzrost liczby pochówków odnotowano na cmentarzu przy ul. Ełckiej.

4. Charakterystyka techniczno-eksploatacyjna obiektów.

Zróźnicowanie techniczne trzech gminnych nekropolii bezpośrednio determinuje strukturę kosztów operacyjnych oraz rzutuje na jakość świadczonych usług publicznych. Powyższe zestawienie wskazuje na dynamiczny wzrost liczby pochówków, który nie idzie w parze z rozwojem infrastruktury towarzyszącej.

Nasze wspólne działania powinny być skierowane na **dostosowaniu infrastruktury technicznej do współczesnych standardów sanitarno-bytowych**. Brak ujęć wody na cmentarzu przy ul. Ełckiej oraz w Okartowie, przy jednoczesnym braku ogólnodostępnych toalet na wszystkich obiektach, stanowi istotną barierę w realizacji standardów cywilizacyjnych. Te deficyty infrastrukturalne generują rosnącą liczbę skarg oraz wymagają nakładów inwestycyjnych w celu zapewnienia podstawowej funkcjonalności obiektów.

5. Zabezpieczenie nowych terenów na pochówki:

Na dzień dzisiejszy tj. 09.02.2026 r. Przedsiębiorstwo dysponuje następującą liczbą wolnych miejsc:

Lokalizacja	Miejsca pojedyncze	Miejsca podwójne	Miejsca podwójne murowane	Miejsca pod urnę
Cmentarz w Orzyszu, ul. Wyzwolenia	0	0	0	0
Cmentarz w Orzyszu, ul. Ełcka	86	13	3	< 50
Cmentarz w Okartowie*	36	20	0	

*Cmentarz w Okartowie dysponuje jeszcze dużym zapleczem, podane zostały miejsca już wyznaczone do pochówku.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Orzyszu na podstawie umowy z dnia 17.09.2003r. jako zarządca cmentarzy komunalnych w związku ze stale malejącą ilością miejsc grzebalnych na „nowym” cmentarzu przy ul. Ełckiej w Orzyszu przeprowadziło wstępną analizę podstawowych kosztów rozszerzenia terenu pod pochówki.

Niezbędne prace do wykonania to odwierty geologiczne, projekt koncepcyjny i pełna dokumentacja projektowa + pozwolenie na budowę, ogrodzenie panelowe przy rozszerzeniu cmentarza oraz niwelacja terenu pod nowe miejsca do pochówku.

Suma przybliżonych kosztów podstawowych może wynieść ok. 350 000,00 zł

Przedsiębiorstwo informuje, że koszty na badania geologiczne gruntu zostały poniesione przez Spółkę. Mając na uwadze malejącą ilość miejsc grzebalnych na „Nowym” cmentarzu w Orzyszu oraz ujemnym bilansie utrzymania cmentarzy nie jest w stanie pokryć kolejnych kosztów rozszerzenia terenu nowego cmentarza.

Zgodnie z Ustawą z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych Art.1.1 Zakładanie i rozszerzanie cmentarzy komunalnych należy do zadań własnych gminy. Punkt 2. ww. ustawy wskazuje, że o założeniu lub rozszerzeniu cmentarza komunalnego decyduje rada gminy.

6. Słabe punkty:

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Orzyszu wskazuje jako słaby punkt bardzo niskie ceny usług cmentarnych w stosunku do ponoszonych kosztów utrzymania. Różnica między przychodami, a kosztami w latach 2024 i 2025 r. przedstawia się następująco:

Lp.	Finansowanie	Rok 2024	Rok 2025
1	Przychody	80 200,00	65 515,00
2	Koszty	163 200,00	186 100,00
3	Wynik finansowy	- 83 000,00	- 120 585,00

Przychody

1.	Pochówki	24 610,82 zł
2.	Prace kamieniarskie, wjazdy na cmentarz	11 249,89 zł
3.	Dzierżawy	18 777,61 zł
4.	Rezerwacje miejsc za życia	10 592,54 zł
5.	Opieka nad grobem	284,56 zł

RAZEM: 65 515,42 netto zł

Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem wszystkich Cmentarzy wyniosły łącznie 186 100,16 zł netto:

1.	Odbiór odpadów	92 596,00 zł,
2.	Koszty pracownicze	61 748,67 zł,
3.	Energia elektryczna	1 809,56 zł,
4.	Wycinka drzew	4 400,00 zł
5.	Pozostałe koszty	25 545,93.zł.

(w tym: koszenie, pielęgnacja zieleni, naprawa ogrodzenia polegająca na wymianie elementów drewnianych oraz naprawie słupów murowanych z kamienia).

RAZEM: 186 100,16 netto zł

Głównym motorem wzrostu deficytu jest drastyczny skok kosztów pracowniczych, spowodowany sukcesywnym podnoszeniem płacy minimalnej.

Choć koszty utylizacji odpadów uległy nieznacznej redukcji przy zastosowaniu racjonalnej gospodarki odpadami, nadal pozostają najwyższym obciążeniem.

Podstawową przyczyną strukturalnej straty jest archaiczny system opłat, oparty na **Zarządzeniu Nr 255/2016 Burmistrza Orzysza z dnia 29.08.2016 r.** Stawki sprzed blisko dekady są całkowicie nieadekwatne do obecnych realiów rynkowych i kosztów utylizacji odpadów. Deficyt ten nie jest jedynie problemem księgowym PUK, lecz realną barierą uniemożliwiającą należytą realizację zadań własnych gminy.

7. Inwestycje zrealizowane w roku 2025.

W roku 2025 wykonano następujące prace:

- 1) Wymiana głównego krzyża zlokalizowanego na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Ełckiej w Orzyszu **sfinansowana w całości przez Gminę Orzysz;**
- 2) Odnowiono i wymieniono przesła drewniane na Cmentarzu w Orzyszu od strony ul. Ełckiej oraz od ul. Wyzwolenia – koszt PUK Orzysz;
- 3) Pomalowane zostały bramy wjazdowe na każdym cmentarzu- koszt PUK Orzysz;
- 4) Zostały zamontowane tablice informacyjne, piktogramy oraz banery przypominające o przedłużeniu dzierżawy grobów- sfinansowane przez PUK Orzysz;
- 5) Na cmentarzu w Okartowie podcięte zostały gałęzie utrudniające przejazd karawanu pogrzebowego- koszt spółki;
- 6) W każdej nekropolii zaktualizowano tablice informacyjne- na koszt PUK;
- 7) Wycinka ogromnego drzewa na cmentarzu przy ul. Wyzwolenia – koszt PUK.

8. Planowane inwestycje i modernizacja portfela usług.

Utrzymanie stabilności operacyjnej wymaga przejścia z modelu pasywnego administrowania na aktywny model usługowy. PUK planuje rozszerzenie oferty, co jednak warunkowane jest aktualizacją regulaminu i cennika przez Radę Miejską.

Zadania do wykonania w kolejnych latach:

- **Opracowanie dokumentacji technicznej na rozbudowę nowej części cmentarza przy ul. Ełckiej uwzględniającej budowę kolumbarium i innych elementów infrastruktury.**
- **Konieczna wymiana krzyża na Cmentarzu przy ul. Wyzwolenia.**

- **Budowa przyłącza wodociągowego i kanalizacyjnego na nowym cmentarzu przy ul. Ełckiej w Orzyszu.**
- **Wykonanie zaplecza sanitarno-socjalnego oraz instalacja toalet na wszystkich obiektach.**

Realizacja tych inwestycji jest niezbędna, aby podnieść standard nekropolii i uzyskać społeczną akceptację dla urealnienia opłat. Nowoczesna infrastruktura umożliwi wdrożenie nowych, dochodowych usług, takich jak opieka nad grobami, co wspomogłoby bilansowanie kosztów utrzymania.

9. Podsumowanie:

Funkcjonowanie cmentarzy komunalnych w Gminie Orzysz wymaga pilnych decyzji organizacyjnych i finansowych. Bez działań ze strony Burmistrza Orzysza i Rady Miejskiej istnieje ryzyko pogłębienia problemów infrastrukturalnych, finansowych oraz społecznych.

Syntetyczna analiza danych finansowych i technicznych wykazuje, że obecny system zarządzania cmentarzami w Gminie Orzysz znajduje się w punkcie krytycznym. Kontynuacja obecnej polityki doprowadzi do dalszego drenażu finansowego spółki PUK oraz realnego ryzyka zaprzestania pochówków z powodu braku miejsca.

W związku z powyższym zwracamy się o:

1. **Bezwzględna aktualizacja cennika i regulaminu** Konieczne jest uchylene Zarządzenia Nr 255/2016 w sprawie określenia stawek opłat za korzystanie z Cmentarzy Komunalnych Gminy Orzysz i wprowadzenie nowych stawek pokrywających realne koszty obsługi (odpady, płace, prace modernizacyjne). Celem jest zniwelowanie deficytu operacyjnego.
2. **Zabezpieczenie środków budżetowych na rozszerzenie cmentarza.** Kwota na przygotowanie terenu musi zostać ujęta w planach finansowych gminy jako inwestycja celu publicznego (zadanie własne). PUK nie posiada zdolności do samodzielnego udźwignięcia tego kosztu.
3. **Zaplanowanie inwestycji sanitarno-technicznych.** Dostosowanie obiektów do standardów (woda, toalety) jest warunkiem koniecznym dla zachowania godnego charakteru nekropolii i uniknięcia wykluczenia społecznego użytkowników obiektów.

Przedstawione opracowanie stanowi merytoryczne uzasadnienie dla podjęcia niezbędnych uchwał przez Radę Miejską oraz zmian w budżecie Gminy Orzysz, gwarantujących ciągłość i jakość usług cmentarnych w kolejnych latach.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

mgr Bogusława Ciborowska

